

Uppländske spelmän under 4 århundraden.

av **Lars Erik Larsson.**

Förlag: Upplands Grafiska AB, Uppsala 1980. 336 sidor.

anm. av Hans Persson.

Detta arbete är en samlande förteckning över 600 spelmän i Uppland och sträcker sig från början av detta sekel 400 år bakåt i tiden.

I sina efterforskningar har Lars Erik Larsson använt sig av husförhörlängder, födelse- och dopböcker från Landsarkivet i Uppsala, hembygdsböcker, tidskrifter och låtsamlingar samt uppteckningsmaterial från Dialekt- och folkminnesarkivet i Uppsala.

Det är spelmän ur den äldre traditionella kategorin författaren presenterar. Förteckningen går i bokstavsordning. Invid spelmannens namn anges hans musikinstrument (ofta fiol, klarinett eller nyckelharpa). Därunder återges för varje spelman tillgängliga uppgifter med yrke, födelsedata och de källor varur uppgifterna hämtats. Dessutom har speciella register upprättats: en sockenförteckning över spelmännen, ett sakregister över företeelser som näcken, trollpåsar, förgörande av instrument samt ett register över de låtar som nämnts i bokens text. I boken finns även bildmaterial, mestadels äldre fotografier på gamla spelmän hämtade ur Dialekt- och folkminnesarkivet samt Nordiska Museets arkiv.

Längden på de olika artiklarna över spelmännen varierar mycket. Åtskilliga är magra och notisartade speciellt när det handlar om de spelmän som levde längre tillbaka i tiden. Men åtskilliga av 1800-talets uppländska spelmän finns det mycket intressant att läsa om i boken. Man får en rik bild när man läser dessa längre artiklar som ger möjlighet till en studie ur materiell, social såväl som andlig aspekt. Att spelmannen var huvudpersonen i många folktroföreställningar förnekas knappast i boken; namn den spelman som vågade spela Näckens polska en nionde repris!

Boken fungerar alltså inte enbart som ett kompletterande uppslagsverk över de enskilda spelmännen i Uppland, den ger även en god inblick i deras vardag i form av citat ur uppteckningar o.d. Det ligger ett imponerande och säkerligen mycket tidskrävande arbete bakom denna bok.